

MMA művészeti ösztöndíj pályázat, 2022

Portfólió

Marcsák Gergely

Marcsák Gergely

Marcsák Gergely kötetei

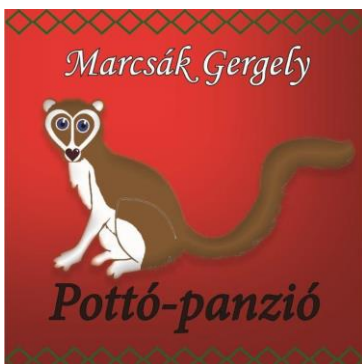

Fekete-Tisza (versek)

2019, Előretolt Helyőrség Íróakadémia

„Kárpátaljára, a kárpátaljai magyar irodalomnak vitte el az új élet ígérését egy olyan idén megjelent verseskötettel, amelyhez hasonló rég nem jelent meg nemcsak a szülőföldjén, de Magyarországon sem. Verseivel alig két éve találkozhatunk a nyelvterület irodalmi lapjaiban, s akik olvastuk e verseket, mindannyian megjegyeztük a nevét. Formaművészet, nagyfokú érzékenység és poétikai kidolgozottság szervezik a szövegeit, hitelesnek érezzük minden szavát. Az örökérvényű metafizikai kérdésfelvetések mellett többnyire a magyar történelem legkényesebb témáit is feldolgozza, elsősorban szülőföldje vonatkozásában.”

(Farkas-Wellmann Endre, József Attila-díjas költő)

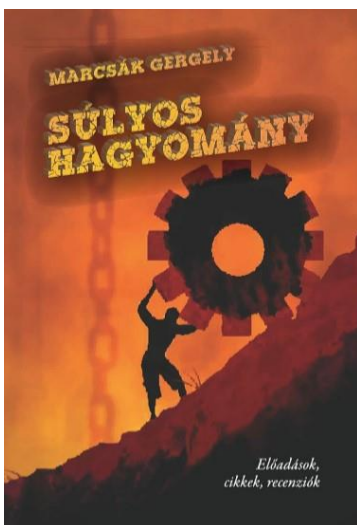

Pottó-panzió (gyerekkönyv)

2019, Orpheusz Kiadó

„Kisiskolások, de óvodás korúak is örömmel forgathatják szüleikkel ezt a füzet formában kiadott játékos verset, melyben egy „pottósereg” Afrikából egyenest Mátészalkára indul, hogy egy panzióban töltsék az időt. Meg is érkeznek villámgyorsan, ám egy panzió nem a dzsungel...”

(karpataljalap.net)

Súlyos hagyomány (előadások, cikkek, recenziók)

2020, Intermix Kiadó

„A Súlyos hagyomány Marcsák Gergely harmadik kötete, az eddig publikált vagy konferenciákon elhangzott, 2015 és 2019 között keletkezett elméleti jellegű munkáinak gyűjteménye. E könyv a főként verseiről ismert Gérecz Attila-díjas szerzőt ezúttal irodalomtörténeti, szakírói oldaláról mutatja be.”

(fülszöveg)

Elismerések

Együtt Nívódíj, 2017
(dr. Dupka György, Csordás László, Marcsák Gergely)

**A Magyar PEN Club Khelidón-díja
2019**

Gérecz Attila-díj, 2019

(Fekete Péter államtitkár, Rétvári Bence
államtitkár, Marcsák Gergely)

**A Magyar Művészeti Akadémia Könyv Nívódíja
2019**

(Kabdebó Lóránt, Serfőző Simon, Marcsák
Gergely)

Fellépések, előadások (a teljesség igénye nélkül)

Fellépés és dedikáció a 26. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon, 2019
(Böszörményi Zoltán, Marcsák Gergely, Shrek Tímea, Falusi Márton)

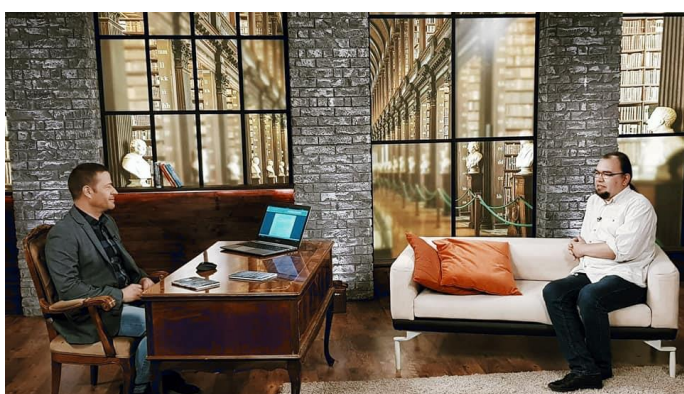
Író-olvasó találkozó, Potsdam (Németország), 2019
(Falusi Márton, Marcsák Gergely, Shrek Tímea, Pál Dániel Levente, Zalán Tibor)

Fellépés Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusán, 2019
(Demeter Zsuzsa, dr. Dupka György, Shrek Tímea, Marcsák Gergely)

Fellépés a Héthatár Irodalmi Fesztiválon, Terény, 2018
(Szentmártoni János, Erős Kinga, Marcsák Gergely)

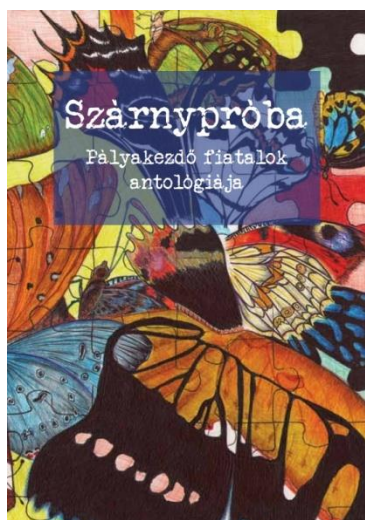

Televíziós szereplés Orbán János Dénes műsorában (M5)
(Orbán János Dénes, Marcsák Gergely)

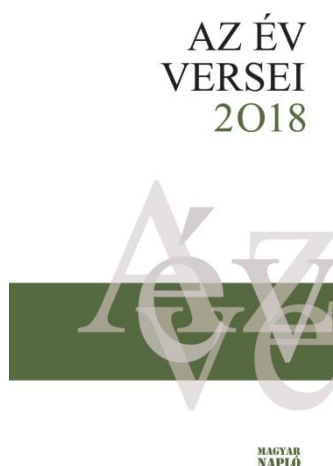
Előadás Brenzovics Marianna Kilátás c. regényéről, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
(Marcsák Gergely, Nagy Tamás, Mónus Dóra)

Antológiaszereplések

Szárnypróba Pályakezdő fiatalok antológiája

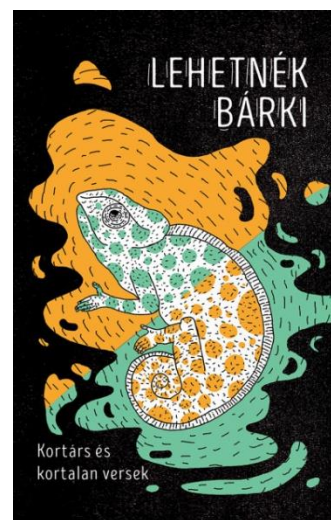
Szárnypróba
Intermix Kiadó, 2013

AZ ÉV VERSEI 2018

MAGYAR
NAPLÓ

Az év versei 2018
Magyar Napló

LEHETNÉK BÁRKI

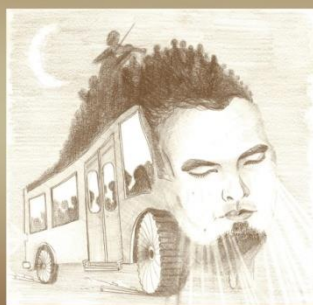
Kortárs és
kortalan versek

Lehetnék bárki
Tilos az Á könyvek, 2020

KÜLÖNJÁRAT

Fiatal kárpátaljai szerzők antológiája

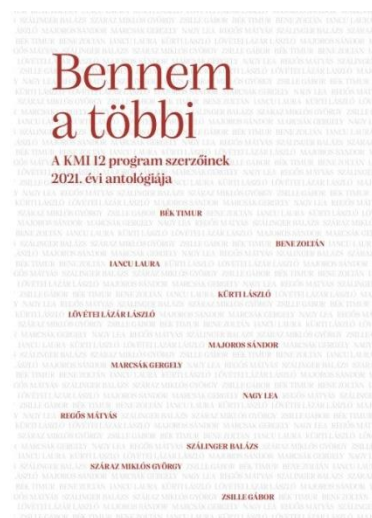
Különjárat
Intermix Kiadó, 2016

AZ ÉV VERSEI 2019

MAGYAR
NAPLÓ

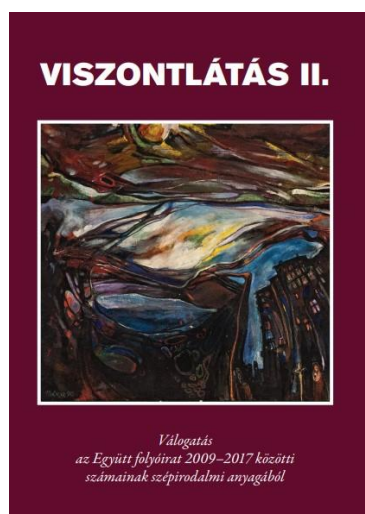
Az év versei 2019
Magyar Napló

Bennem a többi

A KMI 12 program szerzőinek
2021. évi antológiája

Bennem a többi
PIÜ-KMI, 2021

VIZONTLÁTÁS II.

*Válogatás
az Együtt folyóirat 2009–2017 közötti
számainak szépirodalmi anyagából*

Viszontlátás II.
Intermix Kiadó, 2018

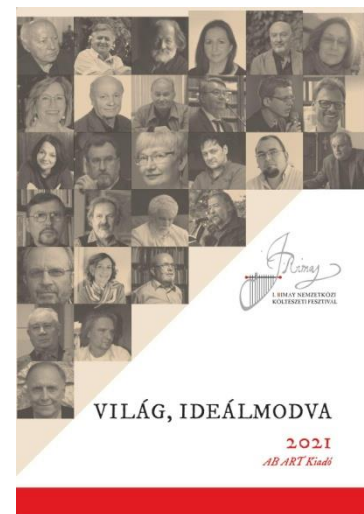

A TÖKÉLETES ZÁRTSÁG EGYETLEN PILLANATA

*Az Előretolt Helyörség Íróakadémia
kárpátaljai ösztöndíjasainak antológiája*

Kopiviva ArtMű: Ezüst né!

A tökéletes zártság...
Előretolt Helyörség, 2018

VILÁG, IDEÁLMODVA

2021
AB ART Kiadó

Világ, ideálmodva
Ab Art Kiadó, 2021

Versek

Kárhozat

– egy Boksay-festmény előtt –

A Mester szól, hogy a pirkadat most jöjjön,
s a túlvilágot a pőre tájra fesse,
hogy sebként nyíljon meg a völgy fehér bőrén
vadászkutyák fényből kiharapott teste,

és a gomolyfelhős puha égbe szúrjon
öreg Kraszna-havas könyörtelen orma –
hosszú fenyőlándzsák fűrészfogas élén
vörös lánggal teli páros vércsatorna.

A vidék kínjában osztozik a zsákmány.
Nyirkos ködök mélyén végtelen vadászat.
Fegyveres férfiak szaggatott hónyoma,
mint feszülő öltés, futja be a vásznat.

Nézi a Mester az éden romlott mását,
míg eszébe jut az eredendő vétek,
s rögtön kikeveri széles palettáján
örök kárhozatul az időtlenséget.

Zsombék

keressük meg a régi ösvényeket
lássuk van-e még Boszorkánygödör
az életidő hatalmas spirálján
odalent bolyongva záruljon a kör
ahol izzadva játszva mit sem sejtve
gyermekéveinket tűztük akácra
és tudni véltük mit csinál a pappal
a hittant oktató kedves apáca
ettünk zöldalmát keserűfűszárat
szívtunk szalmaszállal mácsonyavizet
majd kiszemelte lelkünk a valóság
és szélhámosként végleg kisémmizett
lépjünk bele a megkövült nyomokba
járjuk be még a homoki temetőt
hol szívünkre szórta magját a halál
és gyökeret verve napról napra nőtt
rúgjuk a bőrt amíg besötétedik
és fel nem tép a Zsombék minden heget
ha itthonról majd hazamegyünk egyszer
keressük meg a régi ösvényeket

Bródy

Egy rekvirált polgári lakásban
éjfél kongat az ódon falióra,
s a reflektorral átszúrt szívű estén
sűrű hó hull az ájult Galagóra.

A sötét házak nyurga őrszemek,
körükben tartják a kósza álmokat.
A börtöncellák betonsűrű csöndje
a csupasz padlón békésen játszogot,

de átszalad a nyirkos, szürke falon,
mert a folyosón egy smasszer közeleg,
és Bródy üres tömlőcében áll meg,
hol a priccs még az ő testétől meleg.

Isten lenéz a mindent látó cirklin,
a rab miniszterelnök után kutat.
Meztelen foglyokat lát a pincében,
véres csempepadló hűti talpukat.

A hideg égbolt kemény zárkaajtó,
halálraítéltnek egyetlen kijárat.
Nincs védőbeszéd, csak esengő ima.
Az nyitja fel a földöntúli zárat.

S a fohász végi szomorú sóhajra
távolról kopogó fűtésű felel,
a hóhérvolvart már tarkóján érző
Fencziket hívja ijedt morzejel.

Végül megremegnek az ablakrácsok.
Három lövés, majd idegtépő szünet,
és egymás után dől el mind a három
csontkeretre húzott emberfeszület.

Demkó testét is ládába tuszkolják,
helyezik ponyvás teherautóra,
s mire rájuk hull a Kapos utca földje,
újra kongat az ódon falióra.

A jeltelen sír csöndes üzenetét
ma is hordozzák havat söprő szelek:
gondolatok ránk, s ne bocsássatok meg,
mert pontosan tudták, mit cselekszenek.

Versfordítások

Okszana Zabuzsko

Ironikus noktürn

Hold rádiózza a szoba sarkait.
Az est – fáradt tájra húzott nagy zsák –
Álmodoz, teste sötét, mint a grafit.
Szunnyadnak az utak, liftek, falak, macskák.
Suttog valaki az éj fátyolán át:
Uram, engedd, hogy nyugovóra térjek,
S álmodjak a liftnek olyan égi pályát,
Minek kötelei országodig érnek,
Áztató esőt, mit felszív az országút,
Fekete macskáknak csetepatét,
És minden falnak egy jó málészájút,
Ki verheti belé a felszarvazott fejét.

Ad hominem

Mint az autók füstje, egy sűrű gomolyfelhő
Folyton arcomba szállt indulásom óta:
Harminc előtt kipurcansz, ha költő vagy és nő,
Rádadásul férjed egy nagy idióta.

Gyerek voltam, rendes, a többihez hasonló,
Ajkam virágorát nem szennyezték csókok.
Most harminchét vagyok, költőnek sem utolsó:
Az öröme talán elég ennyi jó ok.

Kavargó lapály fölött gőzölög a haraszt,
Ásom csak, túrom, mint eltévedt vakondok,
S remélem, egyszer majd megóvhat egy kamaszt,
Mit két belégzés közt
írok, avagy mondok.

Katerina Devdera

Indiánok

Indiánosdit játszottunk
én voltam rózsaszín hajnal
ő pedig sólyomtoll
a meggyfa alatt volt
wigwamunk és a hinta
azt mondta örökké
az én hajnalom maradsz
öt évesek voltunk
és még nem jártunk iskolába
nem vittem haza napocskákat
neki pedig nem volt tele
a hátizsákja kartonfelhőkkel
emlékszem később
nagyon sokat lógott
és mikor megjelent az órán
a tanár megkérdezte melyikünk
hajlandó hinni neki
ha azt mondja ez volt
az utolsó alkalom
csend
csak én
emeltem fel a kezem
éveim száma már majdnem ötször öt
negyed század ő pedig
már sosem éri el az ötször ötöt
és már rég nem is sólyomtoll
legyen neki könnyű a föld
nem tudom miért akasztotta fel magát
de amikor rá gondolok
eszembe jut a meggyfa alatti wigwam
és a szélben ringatózó
hinta

Marcsák Gergely fordításai